

**Department of Languages, Cultural
Studies and Applied Linguistics
(LanCSAL)**

MAIN 2019 Exam

MODULE:	Afrikaans
PAPER 2:	Afrikaans 3A (Taalkunde / Language) AFR3AA3 / AFR3A11
EXAMINERS:	Prof CJ Conradie Prof M Pienaar
DATE:	4 June 2019
MARKS:	100
TIME:	3 hours

This paper consists of three (3) pages / Die vraestel bestaan uit (3) bladsye

Afdeling A: Taalgeskiedenis

(50)

Vraag 1

Beantwoord die volgende:

- (a) Wat is *hiperkorreksie*? (3)
- (b) Wat is 'n *voltooide deelwoord*? (3)
- (c) Noem ses dogtertale van Proto-Indo-Europees. (6)

Vraag 2

Beantwoord EEN van die volgende drie:

- (a) Verduidelik, met voorbeelde, hoe die **histories-vergelykende metode** van taalondersoek werk en teken 'n **stamboom** van die Germaanse tale as illustrasie van die toepassing daarvan. (18)
- (b) Bespreek die belangrikste **kenmerke van Oergermaans** wat Germaans van die ander Indo-Europese tale onderskei. (18)

- (c) Bespreek die belangrikste **klankveranderings** van Nederlands na Afrikaans, en gee spesifiek aandag aan slot-[t]-verlies (of die apokopee van [t]).

(18)

Vraag 3

Beantwoord EEN van die volgende twee:

- (a) Van die verklarings wat al aan die hand gedoen is oor hoekom Afrikaans so sterk verskil van sy oorsprongtaal Nederlands, het te doen met dialekte van Nederlands, spontane taaloordrag, kreolisering en die Nederlands van “vreemdelinge” aan die Kaap. Bespreek hierdie sienswyses.

(20)

- (b) Bespreek die belangrikste opvattinge van taalkundiges soos Hans den Besten, Frits Ponelis en Christo van Rensburg oor die ontstaan en ontwikkeling van Afrikaans.

(20)

AFDELING B: Semantiek

(50)

Vraag 1

- (a) Bespreek kortliks die verskil tussen **sinonieme** en **homonieme**. (5)
- (b) Bespreek kortliks die verhouding tussen ‘n **superordinaat** en ‘n **hiponiem**.

(5)

Vraag 2

Beantwoord **TWEE** van die volgende en illustreer dit waar moontlik met voorbeelde.

- (a) Bespreek ‘n aantal **semantiese veranderings** in woorde van Nederlands na Afrikaans, soos *vallei/vlei*, *plaa(t)s*, *maarskalk*, *onnosel*, *lunsriem*, *dadelik/dalk* en *immers/mos*.

(20)

- (b) Bespreek verskynsels soos reduplikasie (soos in *twee-twee*, *klein-klein*, *plek-plek*, *staan-staan*, *speel-speel* en *lag-lag*) en klanknabootsing (soos *janpierewiet*, *kwêvoël* en *tjenkerientjee*) in die lig van **ikonisiteit**. (20)
- (c) Bespreek die bydrae wat **voorvoegsels** soos *ver-*, *wan-* en *ont-* en **agtervoegsels** soos *-agtig*, *-erig* en *-heid* tot die betekenis van afleidings lewer. (20)
- (d) Bespreek die belangrikste soorte **modaliteit** wat aangetref word in modale hulpwerkwoorde soos *sal/sou*, *wil/wou*, *moet/moes*, *kan/kon* en *mag* en modale partikels soos *dalk*, *mos* en *glo*. (20)
-